

Miljøtilladelse

- efter § 16 b, stk. 1 i *husdyrbrugloven*

**Stauningsminde
Hestestutteri
Søbjergvej 69
Bording 7441**

Afgørelsesdato: 15. januar 2025

Copyright

Ortofoto (fra 2015 -2024) og skråfoto indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, som frit har stillet sit materiale til rådighed. Link til vilkår: <http://sdfe.dk/om-os/lovstof/rettigheder-og-vilkaar/>

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i bilag 1.

Indhold

DATABLAD	5
ANSØGNINGEN	6
HISTORIK	6
AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE	6
DISPENSATIONER	6
VILKÅR	7
LOVGRUNDLAG	9
BIAKTIVITETER	10
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	10
GYLDIGHED	10
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	10
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	10
BELIGGENHED OG PLANLÆGNINGSMÆSSIGE FORHOLD	10
PLACERING AF ANLÆGGET	10
LANDSKABELIGE OG GEOLOGISKE VÆRDIER	13
KULTURHISTORISKE VÆRDIER	14
NATUR	15
PÅVIRKNING AF NATUR	15
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER	18
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	19
FORURENING OG GENER	19
GENERELLE GENER	19
LUGT	19
STØJ	22
STØV	22
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD	22
LYS	23
UDEGÅENDE DYR	23
AFFALD	23
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING	24
TRANSPORT	25
SPILDEVAND	25
HÅNDTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	25
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	25
KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	26
KLAGEVEJLEDNING	26

INTERESSENTLISTE28
BILAG28

Datablad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	42323373
Husdyrbrugets navn	Stauningsminde
Beliggenhedsadresse	Søbjergvej 69
Postnummer	7441
By	Bording

Ansøger

Ansøgersnavn	Lone Nyrup
Ansøgeradresse	Søbjergvej 69
Ansøgerpostnummer	7441
Ansøgerby	Bording
Ansøgertelefon	41811030
Ansøger-email	soebjerggaard4@gmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	
Konsulent virksomhedsnavn	Vestjysk
Konsulentnavn	Helle Borum
Konsulentadresse	Herningvej 3,
Konsulentpostnummer	6950
Konsulentby	Ringkøbing
Konsulenttelefon	29679435
Konsulent-email	hbo@vestjysk.dk

Ejendom

BFE nummer	8600418
CHR-numre	81511

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 2d - Søbjerg Gde., Bording

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 22. oktober 2024 modtaget en ansøgning om en § 16b-miljøtilladelse jævnfør *husdyrbrugloven*ⁱ, af husdyrbruget, Søbjergvej 69, 7441 Bording.

Ansøger ønsker en udvidelse af produktionsarealet¹ til 398 m². Der er en produktion af heste på ejendommen.

Der er søgt om en miljøtilladelse efter "stipladsmodellen, for at opnå en mere fleksibel produktion på husdyrbruget, så antallet og sammensætningen af heste frit kan ændres inden for rammerne af dyrevelfærdsreglerne. En sådan fleksibilitet er ikke muligt i forhold til husdyrbrugets nuværende tilladelse.

Historik

Nudrift og 8 årsdrift

Som tilladt nudrift og 8- årsdrift på ejendommen regnes med et ikke erhvervsmæssigt dyrehold (4 heste med føl op til 12 mdr.) Produktionsarealerne der indgår i nudrift og 8- årsdrift er hesteboksene i stald 2, samt en tidligere kartoffelkælder, der i dag anvendes som læskur.

Afgørelse om miljøtilladelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til ejendommen beliggende på Søbjergvej 69, 7441 Bording, med de stillede vilkår. Miljøtilladelsen meddeles i henhold til § 16 b, stk. 1, i *husdyrbrugloven*, samt reglerne i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet. Ligeledes vurderer Ikast-Brande Kommune, at de ansøgte produktionsarealer er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøtilladelse.

Dispensationer

Ud over miljøtilladelsen meddeler Ikast-Brande Kommune ved denne skrivelse også dispensation fra de generelle afstandskrav i husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 1, 4 og 7 vedrørende henholdsvis ikke almen vandboring (25 meter), vej (15 meter), samt naboskel (30 meter). Dispensationerne meddeles med hjemmel i husdyrbruglovens § 9, stk. 3. Vedrørende dispensationer se under afsnittet "Placering af anlægget".

¹ Produktionsareal: Det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til.

Vilkår

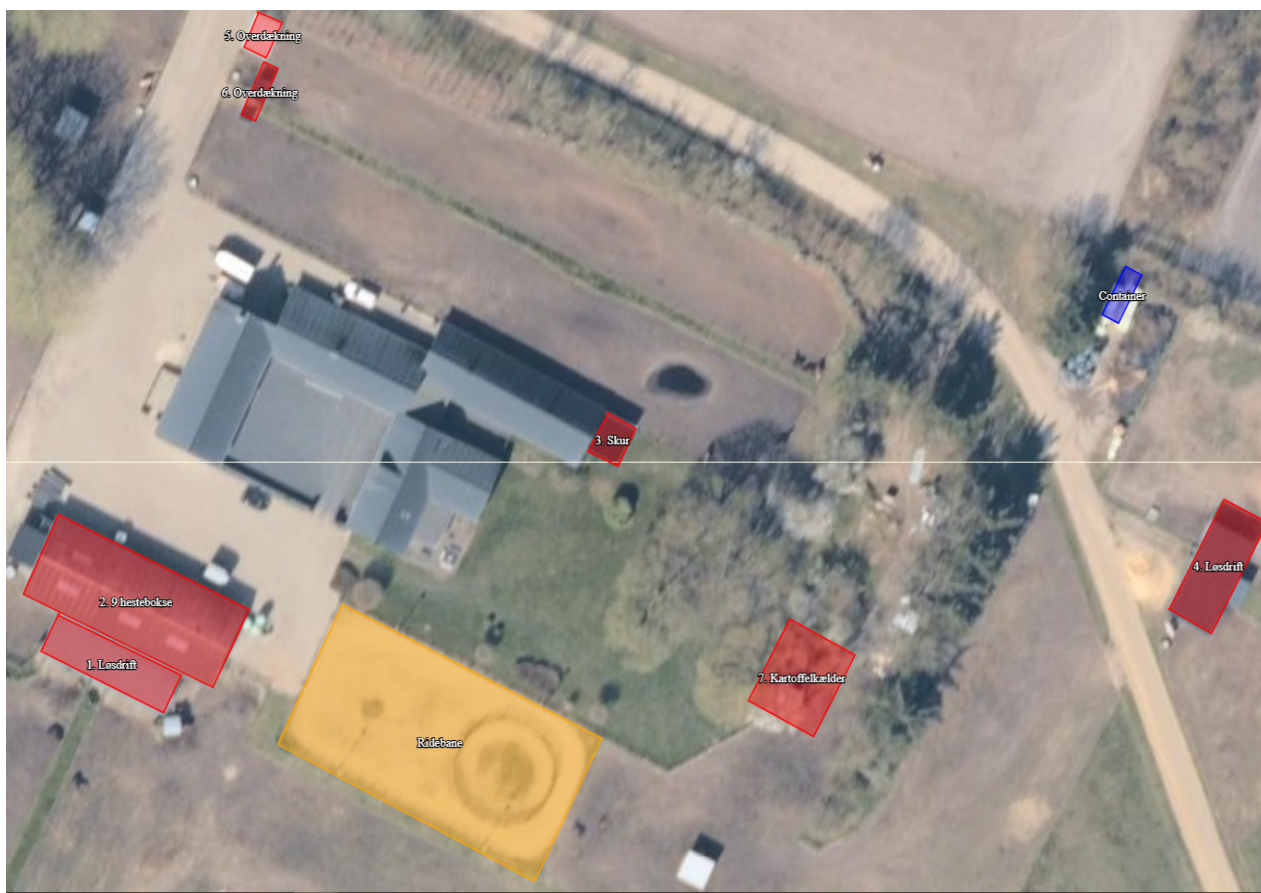
Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøtilladelsen med tilhørende bilag.

2. Produktionsareal, dyretyper, staldindretning og gødningsopbevaring m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Staldnavn	Stald-størrelse (m ²)	Ventilation	Kilde-højde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktions-areal (m ²)
1. Løsdrift	98	Naturlig ventilation	3 m	(#727091) Heste. Dybstrøelse	0	80
2. 9 hestebokse	323	Naturlig ventilation	3 m	(#727092) Heste. Dybstrøelse	0	110
3. Skur	24	Naturlig ventilation	3 m	(#727093) Heste. Dybstrøelse	0	18
4. Løsdrift	106	Naturlig ventilation	3 m	(#727094) Heste. Dybstrøelse	0	40
5. Overdækning	17	Naturlig ventilation	3 m	(#727095) Heste. Dybstrøelse	0	15
6. Overdækning	16	Naturlig ventilation	3 m	(#727096) Heste. Dybstrøelse	0	15
7. Kartoffelkælder	120	Naturlig ventilation	3 m	(#728506) Heste. Dybstrøelse	0	120
Sum						398

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Container	Fast				18

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøtilladelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.
5. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
6. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (https://agro.au.dk/fileadmin/DJF/Agro/Projekter/Vejledning_om_skadedyr/Retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf).

Med hensyn til rotter forudsættes de bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

7. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Sådanne målinger kan dog højst forlanges foretaget en gang årligt, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Udgifter til støjmåling/støjeregninger afholdes af husdyrbruget.

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ²
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

8. Gødningscontainer skal placeres minimum 20 meter fra boringen (DGU-nr. 86.1164).

9. Gødningscontaineren skal placeres så der ikke forekommer saftafløb fra containeren

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningsskema nr. 247157, version 3, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 22.10. 2024.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 b, stk. 1 i *husdyrbrugloven*, da det ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16 a, men har et produktionsareal, som er større end 100 m².

Miljøtilladelsen er udarbejdet efter *husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ er indarbejdet.

² dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *miljøbeskyttelsesloven*^{iv} eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøtilladelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Ejere af markvandingsboring og ejer af nabomatrikler hvor til afstandskravene ikke er opfyldt, samt brugere af den private fællesvej er blevet hørt med 14 dages frist for kommentarer. Nabohøringen gav ikke anledning til bemærkninger.

Afgørelsen om miljøtilladelse er truffet den 15. januar 2025, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside <https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer> samme dag. Afgørelsen vil desuden blive lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden <https://dma.mst.dk/>.

Gyldighed

Miljøtilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøtilladelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøtilladelse efter reglerne i *husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Beliggenhed og planlægningsmæssige forhold

Placering af anlægget

Krav til placering af anlæg m.v.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende
- i en afstand mindre end 50 meter fra de to ovennævnte områder
- i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Derudover er der følgende afstandskrav:

- 25 meter til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning
- 50 meter til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning
- 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m² – ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning skal der desuden være mindst 100 meter til åbne vandløb og til søer større end 100 m²
- 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej
- 25 meter til levnedsmiddelvirksomhed
- 15 meter til beboelse på samme ejendom
- 30 meter til naboskel.

Endelig skal ny bebyggelse som udgangspunkt placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, lige som byggeriet skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ejendommens eksisterende og planlagte produktionsanlæg ligger samlet på adressen Søbjergvej 69, 7441 Bording. Situationsplan for ejendommen fremgår af kortbilag 1.

Produktionsanlægget ligger cirka 3,8 km nordøst for Tulstrup by, der er nærmeste byzone, og ca. 4,2 km sydvest for nærmeste sommerhusområde, som er beliggende nord for Skygge.

Nærmeste landsby/samlede bebyggelse er Faurholt by, der ligger cirka 2,5 km sydvest for produktionsanlægget, og nærmeste område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål er rekreativcenter på Ruskærvej 19, 7441 Bording, se kortbilag 2. Nærmeste nabobeboelse (Søbjergvej 67, 7441 Bording) ligger ca. 200 meter vest for det nærmeste fastplacerede læskur, mens nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Damholtvej 20, 7441 Bording) er ca. 970 meter i østlig retning.

Udvidelsen finder sted ved lovliggørelse af eksisterende bygninger.

Dispensation for afstandskravet til naboskel

Afstandskravet til naboskel, på 30 m i §8 i husdyrloven er ikke overholdt for de "nye" bygninger 4, 5, og 6, samt for gødningscontaineren. Nord for førnævnte er der bar mark med alm. landbrugsdrift, og bygninger og gødningscontaineren er afskærmet af eksisterende beplantning. Placeringerne er valgt både ud fra den aktuelle brug af hestefoldene, håndteringen af husdyrgødningen samt praktikken ift. arbejds gange og afsætning af husdyrgødningen.

Naboskel skal forstås som et matrikulært skel til en tilgrænsende samlet fast ejendom, hvor samlet fast ejendom er defineret i udstykningslovens § 2. Da også afstandskravet til naboskel er miljømæssigt og gene- og hygiejnemæssigt begrundet, er det altså en afvejning af hensynet til husdyrbruget over for de hensyn, der skal varetages for en nabomatrikel, og for eventuelle brugere af, eller beboere på en nabomatrikel.

For beboere på en nabomatrikel kan der i konkrete sager være specifikke hensyn at tage. Det gælder for eksempel mulige gener fra lugt, støj, støv, fluer, lys og gener fra affaldsproduktion. Af forarbejderne til bestemmelserne i husdyrbruglovens §§ 8 og 9 fremgår det, at reglerne er en videreførelse af de tilsvarende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6. I Miljøstyrelsens vejledning til husdyrgødningsbekendtgørelsen anføres følgende om dispensation fra afstandskrav: "Der kan ikke uden videre dispenseres fra afstandskravene, blot fordi en bygning eller et opbevaringsanlæg kommer til at ligge lidt mindre hensigtsmæssigt for driften. Driftsmæssige hensyn kan dog tillægges større

betydning, hvor der er tale om dispensation fra afstand til naboskel mod åbne marker i landzone.”

Naboskellet mod nord er mod åben mark i landzonen, og det giver understøttelse til, at de driftsmæssige fordele ved den valgte placering kan begrunde, at kommunalbestyrelsen meddeler dispensation.

Samlet set er det Ikast-Brande Kommunes vurdering, at produktionsarealerne placeret mindre end 30 meter fra naboskel ikke vil medføre risiko for, at der opstår forurening eller væsentlige gener og det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at forudsætningen for at dispensere fra afstandskravet i §8 stk. 1 nr. 7 er til stede.

Dispensation for afstandskravet til drikkevandsboring

I henhold til afstandskravet i *husdyrbruglovens* § 8 stk. 1, nr. 1, overholder den ønskede placering af gødningscontainer ikke kravet på minimum 25 meter til markvandingsboringen (DGU-nr. 86.1164), beliggende syd for containeren (Afstand minimum 20 meter).

Ikast-Brande Kommunes grundvandsgruppe har vurderet, at der kan gives **dispensation fra** afstandskravet til vandboringen, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 3, vurderingen bygger på oplysninger om,

- at tilgængelige potentialekort for det mest terrænnære grundvandsmagasin viser, at strømmingen er mod sydøst dvs. væk fra boringen
- og at boringens overbygning er med opkant på tørbrønden, så der ikke umiddelbart kan løbe overfladevand direkte ned i tørbrønden.

Der stilles vilkår om at gødningscontainer placeres minimum 20 meter fra boringen.

Dispensation for afstandskravet til offentlig vej

Ikast-Brande Kommune har hverken i *husdyrbrugloven*, bekendtgørelser, vejledninger eller i anden lovforberedende arbejder hertil fundet en beskrivelse af, hvilke hensyn afstandskravet til offentlig vej og til privat fællesvej varetager. I Karnov-kommentaren til bestemmelsen fremgår det, at lovforslaget ikke indeholder oplysninger om, hvilke hensyn der ligger bag afstandskravet til vej.

Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at de gener, der kan være relevante i forhold til husdyranlægs afstand til offentlig vej og privat fællesvej kan være **støj, lugt, fluer, støv**, samt gener, der kan påvirke oversigtsforholdene og dermed trafiksikkerheden.

Placeringen af læskure og gødningscontainer mindre end 15 meter fra privat fællesvej, er som tidligere nævnt, både valgt ud fra den aktuelle brug af hestefoldene, håndteringen af husdyrgødningen, samt praktikken ift. arbejdsgange og afsætning af husdyrgødningen.

Det er Ikast-Brande Kommunens vurdering, at de etablerede læskure, samt etablering af gødningscontaineren ikke giver væsentlige gener (støj, lugt, fluer og støv), hverken for dem der færdes på Søbjergvej eller for omboende. Ligeledes er det Ikast-Brande Kommunes vurdering, at antallet af transporterne til og fra en ejendom med den ansøgte produktion, inklusiv afhentning/levering af gødningscontaineren, er begrænset, og ikke vil udgøre væsentlige gener eller påvirke trafiksikkerheden.

Med baggrund i vilkår 8, samt den ansøgte placering af gødningscontaineren stilles der ikke et specifikt vilkår om minimumsafstand mellem den private fællesvej og gødningscontaineren. Baggrunden er at

Ikast-Brande kommune vurderer at det med vilkår 8 også sikres, at der er en rimelig afstand mellem gødningscontaineren og den private fællesvej (minimum 5 meter).

Med baggrund i de stillede vilkår, og kommunens vurderinger i øvrigt, dispenseres der fra afstandskravene i husdyrbruglovens § 8, stk. 1., nr. 1, 4, og 7 efter husdyrbruglovens § 9, stk. 3.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra produktionsanlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøtilladelsen overholdes. Ikast-Brande Kommune vurderer også, at læskure og gødningscontainer er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Læskurene fordi de giver læ og skygge til de heste der går på foldene dag og nat, og gødningscontaineren fordi den bruges til opbevaring og bortkørsel af husdyrgødning.

Landskabelige og geologiske værdier

Landskabelige bevaringsværdier

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede og varierede dallandskab (Søhøjlandet) øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. Vi ønsker at bevare og beskytte de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i Ikast-Brande Kommune. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monoton besidder en særlig fortællerværdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi.

I Kommuneplan 2021-2033 for Ikast-Brande Kommune er de landskabelige bevaringsværdier delt op i to kategorier: værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) og uforstyrrede landskaber (og større sammenhængende landskaber).

De værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) rummer en stor fortællerværdi for eksempel ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevandssletterne samt hederne og plantagerne. Ofte kan man aflæse, hvordan landskabet er skabt. For eksempel er Søhøjlandet mod øst stærkt præget af den sidste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning.

De uforstyrrede landskaber (større sammenhængende landskaber) er generelt almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land. De er præget af landbrug og skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m. spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som udgangspunkt ikke er visuelt og støjmæssigt påvirket af større tekniske anlæg som for eksempel større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg, vindmøller, master, større virksomheder og større by- og sommerhusområder m.m.

Geologiske bevaringsværdier

De geologiske værdier omfatter lag i jorden (jordprofiler) eller sammenhængende landskabsformer. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egn's natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det

kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånende smeltevandslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

Udpegningerne i Kommuneplan 2021–2033 for Ikast-Brande Kommune er primært nationalt udpegede geologiske værdier:

- Søhøjlandet
- Isenbjerg
- Bølling Sø
- Kulsø-Rørbæk Sø
- Sepstrup-Vrads Sande.

Dog er der også en enkelt lokal udpegning – Linnebjerg – som er en bakkeø nordvest for Faurholt.

Områder af geologisk interesse er især sårbare over for, at man graver materialer og opfyldning bort. Det kan få den konsekvens, at man kommer til helt at udslette geologiske informationer.

Kommunen konstaterer

Staldanlægget/gyllebeholderen er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- bevaringsværdige landskaber
- større sammenhængende landskab
- geologiske bevaringsværdier
- Sø og å-beskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen

Kommunen vurderer

Da produktionsanlægget ikke ligger indenfor nogen landskabelige eller geologiske udpegninger vurderer Ikast-Brande Kommune, at gennemførelsen af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand.

Kulturhistoriske værdier

Kulturhistoriske værdier

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Samfundsudviklingen føjer hele tiden nye lag til kulturhistorien i landskabet. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. De kulturhistoriske værdier knytter sig til historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse. Værdierne knytter sig også til historien om, hvordan jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne.

Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor betydning for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener de en særlig beskyttelse.

I Kommuneplan 2021-2033 for Ikast-Brande Kommune er de vigtigste kulturhistoriske værdier i kommunen udpeget. De kulturhistoriske værdier er delt op i to kategorier: Værdifulde kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier.

De værdifulde kulturmiljøer kan for eksempel være kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype, et område med en koncentration af fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund eller kirker med kirkegårde og deres omgivelser.

De kulturhistoriske bevaringsværdier kan for eksempel være mindesten og monumenter, enkeltgravhøje, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg eller sten- og jorddiger, alléer og levende hegn.

Udpegningen af kulturhistoriske værdier betyder, at når der udvikles inden for eller umiddelbart uden for de udpegede områder, så skal det ske med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier. På den måde kan det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt eller bliver forringet.

Jævnfør Kommuneplan 2021–2033 for Ikast-Brande Kommune, skal det undgås, at nyt byggeri, anlæg eller ændringer i landskabet udformes eller placeres på en måde, der forringer oplevelsen eller kvaliteten af de udpegede kulturhistoriske værdier.

Kommunen konstaterer

Staldanlæggene/ gødningscontaineren ikke er beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Fredede områder
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Værdifulde kulturmiljøer.

Kommunen vurderer

Da husdyr- og gødningsopbevaringsanlæg ikke ligger indenfor nogen kulturhistoriske udpegninger vurderer Ikast-Brande Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget ikke strider mod eventuelle hensyn til kulturhistoriske interesser.

Natur

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakemission i ansøgt og i 8-års drift³ fra husdyrbruget er vist i nedenstående tabel:

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	226,9	6,1	233,0
Nudrift	131,1	0,0	131,1
8 års-drift	131,1	0,0	131,1

Der er således en meremission på 102 kg N pr. år fra husdyrbruget i ansøgt drift sammenlignet med driften for 8 år siden.

³ 8 års-drift: Den drift som var tilladt 8 år før godkendelsestidspunktet.

Ammoniak og natur

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere om en udvidelse/ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder.

I henhold til *husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug, ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder. Der er tale om en forbudszone.

Natura 2000-områder er naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Der er tale om en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar⁴- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Jævnfør *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, defineres naturtyperne, omfattet af *husdyrbrugloven*, i tre kategorier:

Kategori 1-natur: Nærmere bestemte naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 2-natur: Visse naturtyper beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er omfattet af *naturbeskyttelseslovens* § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur: Naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *naturbeskyttelseslovens* § 3, og nærmere definerede ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation – se nedenfor). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, som den aktuelle ansøgning drejer sig om, som hovedregel højst være en **total**deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst tilladelige **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, må totaldepositionen fra husdyrbruget, der søger, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

⁴ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområder er beskyttede vandområder med særlig betydning for fugle.

Antallet af husdyrbrug i nærheden opgøres som en summering af:

- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N (ammoniakkvælstof) pr. år inden for 200 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 meter.

(Afstandene måles mellem det mest kritiske naturpunkt og et nærmere defineret centrum for det eller de pågældende husdyr).

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år. I forhold til kategori 3-natur skal kommunen efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale **mer**deposition. Kravet kan ikke stilles lavere end en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år som følge af ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

Kommunen skal vurdere om udvidelsen/ændringen af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder. Vurderingen tager udgangspunkt i, om det ansøgte vil medføre en totaldeposition eller en merdeposition, som vil resultere i en tilstandsændring af den pågældende naturtype.

I IT-ansøgningen er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur. Beregningerne sandsynliggør, at der ikke vil være en væsentlig/væsentlig ændret påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur.

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur områder er en tidvis våd eng og en tør hede, som ligger i Habitatområde nr. 228 (Stenholt Skov og Stenholt Mose). Områderne ligger ca. 8 km nordøst for husdyrbruget.

Den beregnede ammoniakdeposition til nærmeste kategori 1-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år.

Da beregningen viser, at området modtaget en totaldeposition på under 0,2 kg N pr. ha pr. år betyder det desuden, at beskyttelseskriteriet er overholdt, uanset hvor mange husdyrbrug der i øvrigt måtte være i nærheden (kumulation).

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur er en hede, som ligger ca. 1,1 km nordvest for husdyrbruget. Beregningen til nærmeste kategori 2-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget, også her vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år. Den maksimale tilladte totaldeposition til kategori 2-natur, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbruget, er 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 3-natur

Nærmeste kategori 3-natur er et overdrev, som ligger ca. 600 meter nord for husdyrbruget. Der ligger også et overdrev 700 sydøst for husdyrbruget og en mose/potentiel ammoniak følsom skov ca. 1000 meter øst for anlægget. Beregningen til de 3 områder, viser alle en merdeposition på 0,0 kg N pr. ha pr. år.

Alt i alt er beskyttelsesniveauet til kategori 3-natur overholdt.

§ 3-natur

Inden for 1.000 meter fra husdyrbrugets anlæg er der registreret flere søer/vandhuller der er beskyttet af *naturbeskyttelseslovens* § 3. Beregninger til de nærmeste viser en merdeposition på mindre end 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt.

Naturområderne fremgår af kortbilag 3,4 og 5.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbruget, er overholdt. Samtidig er kravet til merdeposition til kategori 3-natur overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at udvidelsen/ændringen ikke vil medføre en forøgelse af ammoniakdepositionen i de øvrige omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder, idet der ikke vurderes at være tale om særlige tilfælde, hvor dette er påkrævet. Ligeledes vurderes det, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet efter *naturbeskyttelseslovens* § 3. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ammoniakbelastning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter og bilag IV-planterarter

Af EF-habitatdirektivets^{vi} bilag IV fremgår en række dyre- og planterarter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For planterarterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) har undersøgt forekomsten af bilag IV-arter i Danmark i et kvadratnet på 10 km X 10 km – i hvert kvadrat registreres tilstedeværelse eller fravær af arten. I det kvadratnet, som omfatter det ansøgte, er der fundet følgende bilag IV-arter: Sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, ulv.

Jævnfør Danmarks Miljøportals Naturdata er der indenfor en radius af 950 m fra husdyrbruget ikke er sket registreringer af bilag IV-arter.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Jord, grundvand og overfladevand

Miljøpåvirkningen fra kvælstof, fosfor, ammoniak og zink i forhold til jord, grundvand og overfladevand begrænses via generelle miljøregler. Der er gennem lovgivningen fastsat regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, grundvand, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestande af vilde dyr og planter. Der er i den forbindelse fastsat lofter for den højst tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. ha fra gødning, og der er bestemmelser om anvendelse af efterafgrøder for at mindske kvælstofudvaskningen. Ligeledes er der fastsat regler om anvendelse af bestemte udbringningsteknikker – eksempelvis langs visse naturtyper.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ansøgte ikke indebærer nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand – herunder Natura 2000-vandområder⁵ - når de til enhver tid gældende generelle miljøregler over holdes.

Forurening og gener

Generelle gener

I forhold til at begrænse eksempelvis lys, støv, støj, rystelser samt uhygiejniske forhold som følge af husdyrholdet og produktionen, opbevaringen og håndtering af husdyrgødning m.v. vurderer Ikast-Brande Kommune, at der ikke vil være væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af det pågældende husdyranlægs placering samt afstanden til de nærmeste naboer.

Lugt

Lugtgener fra anlæg

Lugten fra husdyrbrug kommer fra stalde, gødningsopbevaring og i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning. Den lugt, der udledes fra stalde og lignende husdyranlæg angives som "lugtemissionen". Størrelsen på emissionen fra et husdyranlæg afhænger af, hvilke dyretyper der er på stald, hvilken staldtype der er tale om, og hvor stor en overflade, der afsættes husdyrgødning på.

Landzone betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde. Det betyder, at beboere i landzone skal tåle en større lugtgener end beboere i landsbyer (samlet bebyggelse og lokalplanlagte boligområder i landzone) og i byzone.

⁵ Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

Der er dog i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* fastsat en række lugtgenekriterier og tålegrænser for lugt i forhold til tre område- og beboelsestyper: Byzone, visse områder i landzone⁶ og enkeltbolig (uden landbrugspligt og som ikke ejes af den ansvarlige for husdyrbrugets drift) i landzone, på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E⁷ pr. m³ luft efter Miljøstyrelsens lugtmodel og 1, 3 og 10 LE⁸ pr. m³ luft efter den såkaldte FMK-model⁹. Tålegrænserne er et udtryk for den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende område- eller beboelsestype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område- eller beboelsestype, hvor de fastsatte tålegrænser netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte tålegrænser ikke overskrides i mere end 1 procent af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter af byzone eller visse områder i landzone er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af det husdyrbrug, som den aktuelle ansøgning drejer sig om. Dette sker for at tage højde for den samlede lugtpåvirkning (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning, total set, som omkringboende udsættes for.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for en af de nævnte område- eller beboelsestyper. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer betyder, at der er et lavere luftskifte i stalden som derved medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk beregner hvilke afstande, der mindst skal være fra staldanlægget til de forskellige beboelsestyper for at kravene til maksimal lugtgene er overholdt.

Hvis der ud over det ansøgende husdyrbrug er andre husdyrbrug (med en ammoniakfordampning over 750 NH₃-N pr. år) nærmere end 300 meter fra samme punkt i byzone, sommerhusområde, lokalplanlagt boligområde i landzone, samlet bebyggelse m.v., eller nærmere end 100 meter fra samme punkt på en enkeltbolig skal geneafstanden forøges – så vil der være en kumulativ effekt.

I nærværende sag er der ikke nogen kumulativ effekt, da der ikke er husdyrbrug inden for de ovenfor nævnte afstande, som medføre lugtgener til/påvirker de samme punkter som det ansøgende husdyrbrug.

⁶ "Visse områder i landzone" indbefatter: Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end seks beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget (samlet bebyggelse).

⁷ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

⁸ LE: Lugtenheder

⁹ FMK-modellen er udarbejdet af den tidligere Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK)

Af nedenstående tabel fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til henholdsvis nærmeste nabo uden landbrugspligt, visse områder i landzone og byzone samt geneafstanden til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne. Ved korrigeret geneafstand er den ukorrigerede geneafstand korrigeret i forhold til placering af omboende (vindretning) og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation), samt eventuel lugtreducerende teknologi. Vægtet gennemsnitsafstand er afstanden fra det beregnede lugtcentrum til de forskellige områdetyper. Det fremgår af tabellens sidste kolonne, at genekriteriet er overholdt i nærværende sag.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Damholtvej 20 	0	NY	0*	0*	1056,4	Ja
Hedegårdsvej 14 	0	NY	0*	0*	1141,2	Ja
Hedegårdsvej 20 	0	NY	0*	0*	1044,8	Ja
Ilskovvej 26 	0	NY	0*	0*	2715,4	Ja
Tulstrup By, Ikast 	0	NY	0*	0*	3857,3	Ja

Konsekvenszonen for lugt er beregnet til 0 meter. Konsekvenszonen er det område, som identificerer hvilke naboer (beboelser), der vil kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke. Disse naboer betragtes efter praksis som hørings¹⁰- og klageberettigede.

Der er i denne sag ikke nabobeboelser inden for konsekvenszonen, eller på matrikler, som grænser op til matriklen, hvorpå produktionsanlægget ligger.

Kommunen vurderer

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets staldanlæg vil afhænge af flere forhold. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, der sker håndtering af husdyrgødning.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lugt fra staldanlæg/fast placerede læskure ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne. Lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for boliger i byzone, visse områder i landzone og enkeltboliger uden landbrugspligt er begrænset og ikke ud over, hvad der må forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste at:

- Lugtgenekriterierne er overholdt i forhold til alle tre område- /beboelsestyper i det konkrete tilfælde.

¹⁰ Høringsberettigede naboer: Ejere og brugere af beboelser, beliggende på matrikler, som matrikulært grænser op til den matrikel/matrikler, hvorpå husdyrbrugets produktionsanlæg ligger. Det er Ikast-Brande Kommunes skøn, at det er af underordnet betydning at høre ejere af matrikler, uden beboelse, som grænser op til husdyrbrugets matrikler (både dem med og uden produktionsanlæg).

- Projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget.
- Husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og vilkår 5 for miljøtilladelsen – drives på en sådan måde, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra staldanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Støj

Ansøgers oplysninger

Der vil ikke være støj som fra et husdyrbrug (svin/kvæg), da der ikke er samme antal transporter til og fra ejendommen, der er naturlig ventilation og der er ingen støjende anlæg forbundet med ejendommen.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afstanden til nærmeste naboejendom er så stor, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Hvis der kommer velbegrundede klager over støj fra produktionsanlægget, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for, at de specifikke krav, som fremgår af vilkår 7, er overholdt.

Endvidere vurderer Ikast-Brande Kommune, at der ikke vil være væsentlige problemer eller gener i forhold til rystelser som følge af husdyrholdet og produktionen, samt opbevaring og håndtering af husdyrgødning m.v.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde – F34 – er Skovområde syd for Silkeborg, der ligger cirka 13 km fra staldanlægget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjen fra husdyrbruget ikke vil påvirke området på grund af afstanden og at disse områder ikke ligger i vindretningen.

Støv

Ansøgers oplysninger

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er naturlig ventilation i alle stalde. Hovedparten af foderet opbevares udendørs i wrapballer. Der vil ikke være noget der giver anledning til støvgener hos naboer.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne, blandt andet i kraft af udkørselsforhold fra ejendommen og placeringen af læhegn.

Fluegener og uhygiejniske forhold

Ansøgers oplysninger

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af særligt rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent. Klæg og hestebremser bekæmpes ved opsætning af klæg-fælder i foldene.

Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Ansøger skal kontakte Ikast-Brande Kommune straks, hvis der konstateres rotter på ejendommen. Jævnfør vilkår 6 kan Ikast-Brande meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjerne fra Aarhus Universitet, om fluebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Rotter forudsættes bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

Lys

Ansøgers oplysninger

Der er opsat 4 projektører på ridebanen. Lyset fra projektørerne vurderes ikke at genere omkringboende, da der er mere end 300 m til nærmeste nabobeboelse. Projektørernes lyskegler peger nedad. Der er ydermere en del beplantning omkring ejendommen. Der er bevægelsessensorer på anden udendørs belysning.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og udformning samt driftsform.

Udegående dyr

Ansøgers oplysninger

Ejendommen drives som et stutteri med ca. 30-35 heste i en blanding af løsdrift og bokse. Hestene afgræsser foldene omkring ejendommen.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at de udegående heste ikke vil have væsentlig betydning for omkringboende.

Affald

Ansøgers oplysninger

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Ikast-Brande Kommune.

Affald sorteres i de lovpligtige 10 affaldstyper.

De ti typer af affald er:

Der er ingen bagatelgrænse for sorteringen.

Affaldet fra bedriften sorteres i de 10 fraktioner og fyldes i affaldscontainere. Affaldscontainerne tømmes via den kommunale ordning.

Wrapplastik samles i en overskåret palletank i værkstedet. Det afleveres på genbrugspladsen. Mængden af erhvervsaffald er begrænset. Affaldet køres på kommunens genbrugsplads.

Døde dyr opbevares overdækket af presenning på betonplads. Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ^{vii}* for erhvervsaffald efterleves.

Olie- og kemikalieopbevaring

Ansøgers oplysninger

Olie: Ingen aktive olietanke på ejendommen. Brændstof til minilæsser opbevares i 20-25 liters dunk.

Kemikalier og pesticider: Opbevares ikke på ejendomme

Medicin: Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i et køleskab i stalden (2). Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at *olietankbekendtgørelsen^{viii}* skal overholdes. Især gøres der opmærksom på kapitel otte om egenkontrol.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening.

Transport

Ansøgers oplysninger

Transporter forekommer særligt i forbindelse med levering af wrap (traktor/minilæsser), personbiler med hestetrailere med heste og dyrlægebesøg (6 gange årligt).

Der er ikke nogen fast lastbiltransport til og fra ejendommen udover almindelig dagrenovation, som kommer hver 14. dag. Det giver derfor ingen mening at opsætte antallet af transporters på skemaform.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at antallet af transporters er normalt for denne type og størrelse af husdyrbrug. Kommunen vurderer, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Tagvand fra stalden (2) er delt i to. Den nordlige del af tagfladen ledes til faskine. Fra den sydlige del af tagfladen er der et rør, der leder tagvandet til søen syd for ridebanen.

Tagvand fra alle øvrige tagflader/bygninger ledes til faskiner, hvorfra det nedsives.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, sker efter gældende regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Der er på husdyrbruget opstillet en container til dybstrøelse. Containeren afhentes af biogasanlæg, når den er fuld. Containeren er placeret så der ikke forekommer saftafløb fra containeren.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, der begrænser påvirkningen af det omgivne miljø.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med en miljøgodkendelse eller miljøtilladelse, hvis ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH₃-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravene til den maksimale emission (emissionsgrænseværdien) er fastlagt i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3. Kommunen kan dog i særlige tilfælde fravige kravet, hvis ansøgeren godtgør, at det konkret ikke vil være proportionalt at opfylde kravet i forhold til hvad, der er økonomisk eller teknisk muligt som følge af den eksisterende indretning og drift.

Husdyrbrug, der er omfattet af IE-direktivet, skal ud over ovenstående generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens såkaldte BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en samlet emission på 233 kg NH₃-N pr. år og er derved ikke omfattet af kravet om at skulle reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT.

Ikast-Brande Kommune bemærker i forlængelse heraf – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives senest **onsdag den 12. februar 2025**.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *husdyrbrugloven*, klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videregiver din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøtilladelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar. Dog gælder der, at såfremt projektet indeholder byggeri, som ikke ligger i tilknytning til det eksisterende, må godkendelsen ikke påbegyndes udnyttet i klageperioden, og såfremt afgørelsen påklages, **har** klagen opsættende virkning på udnyttelsen af godkendelsen.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Kristian Andreassen
Landbrug og Landzone

Interessentliste

Følgende har haft udkast til afgørelse til gennemlæsning:

Ansøger: Stauningsminde, Søbjergvej 69, 7441 Bording

Konsulent: Helle Borum, Vestjysk, Herningvej 3, 6950 Ringkøbing

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – e-mail: ae@ae.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
 - Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
 - Den centrale miljøafdeling – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet – e-mail: fbr@fbr.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest – e-mail: trvest@stps.dk

Konsulent: Helle Borum, Vestjysk, Herningvej 3, 6950 Ringkøbing

Bilag

Kortbilag 1: Situationsplan over husdyrbruget, Søbjergvej 69, 7441 Bording

Kortbilag 2: Husdyrbrugets placering i forhold til byzone, sommerhusområde og lokalplan i landzone, som er udlagt til boligformål m.m.

Kortbilag 3: Kategori 1-, 2- og 3-natur, samt nærmeste Natura 2000-område

Kortbilag 4: Kategori 3-natur

Kortbilag 5: Arealer registreret som beskyttet efter *naturbeskyttelseslovens* § 3

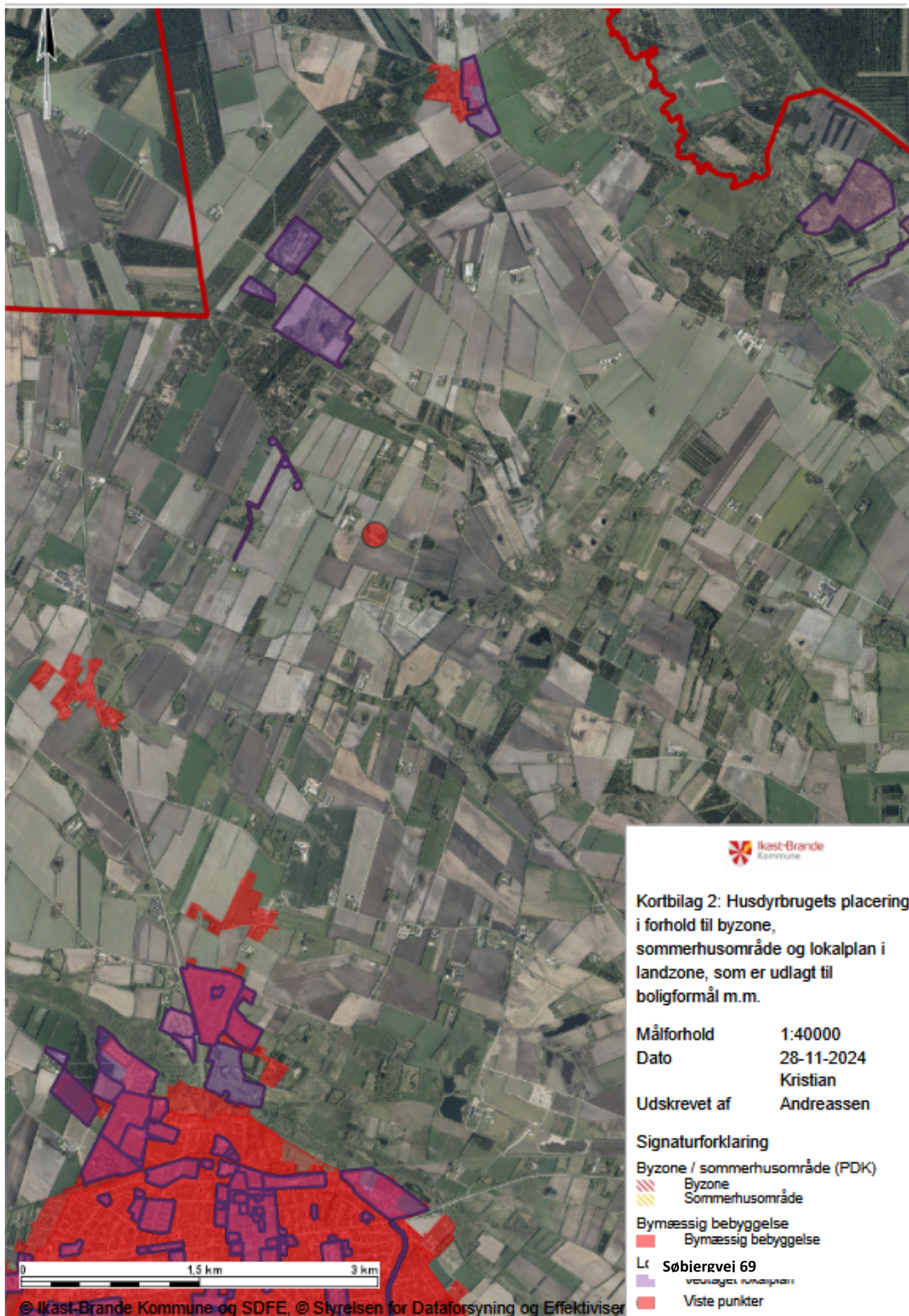
Bilag 1: Oversigt over lovgivning refereret til i nærværende afgørelse

Produktionsarealer

Plads til gødningscontainer

Kortbilag 2: Husdyrbrugets placering
i forhold til byzone,
sommerhusområde og lokalplan i
landzone, som er udlagt til
boligformål m.m.

Målforhold 1:40000
Dato 28-11-2024
Kristian
Udskrevet af Andreassen

Signaturforklaring

Byzone / sommerhusområde (PDK)
Byzone
Sommerhusområde

Bymæssig bebyggelse
Bymæssig bebyggelse

Lt Søbjergvej 69
Viste punkter

Signaturforklaring

NATURA 2000 - Habitatområder (DAI)

 NATURA 2000 - Habitatområder

NATURA 2000 - Fuglebeskyttelse (DAI)

 NATURA 2000 - Fuglebeskyttelse

Kategori 2 - Heder og overdrev

 Kategori 2 Heder

 Kategori 2 Overdrev

Kategori 2 - lobeliesøer og højmoser

 Højmose

 Lobeliesø

Kategori 1 – Heder og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

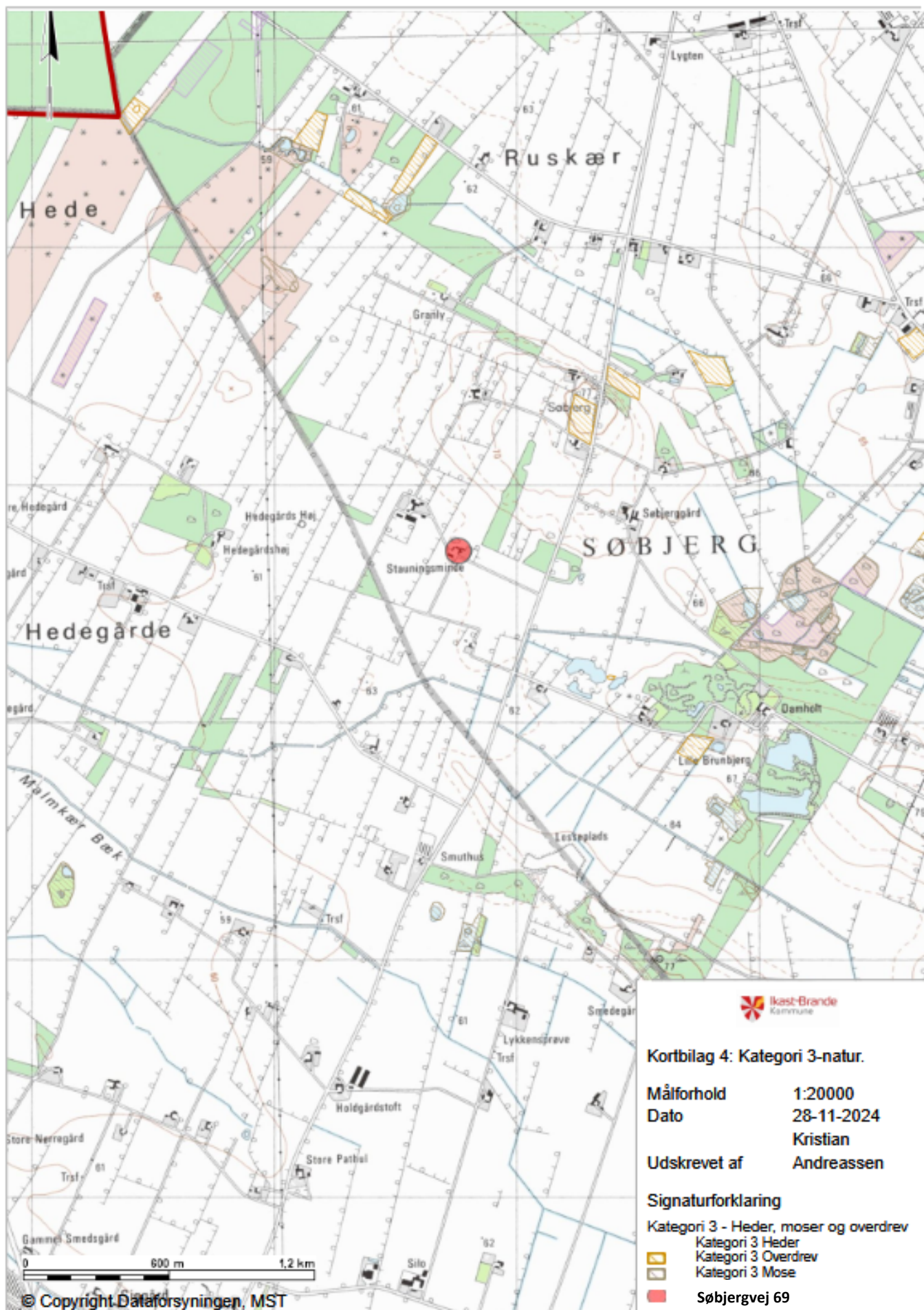
 Kategori 1 Heder

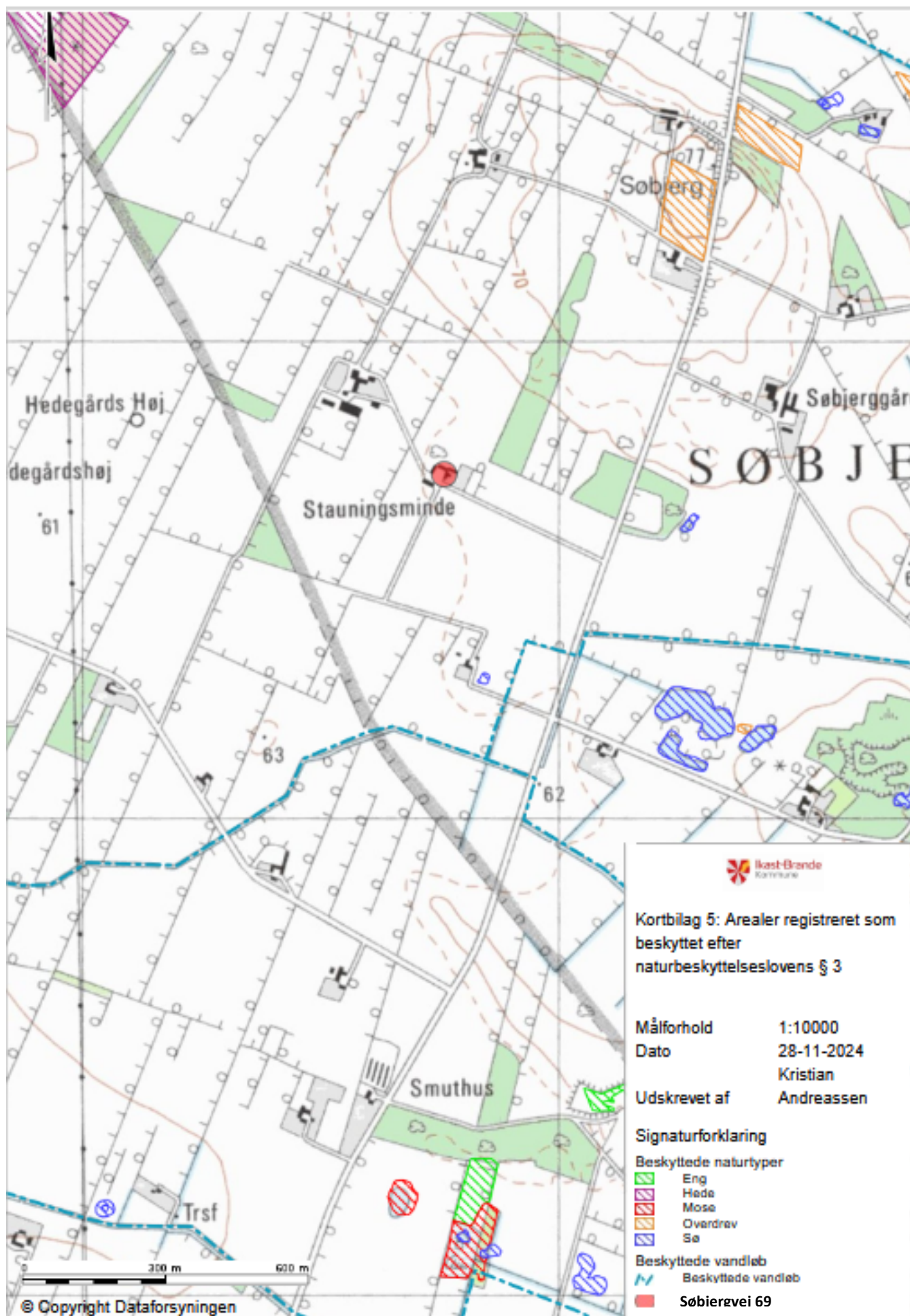
 Kategori 1 Overdrev

Kategori 1 habitatnatur

- Lagune
- Strandvold med enårig
- Strandvold med flerårig
- Kystklint/klippe
- Enårig strandengsvegetation
- Vadegræssamfund
- Strandeng
- Indlandsalteng
- Forklit
- Hvidklit
- Grå/grøn klit
- Klithede
- Haytorrklit
- Grårisklit
- Skovklit
- Klitlavning
- Enebærklit
- Visse-indlandsklit
- Revling-indlandsklit
- Græs-indlandsklit
- Lobelie sø
- Søbred med småurter
- Kransnåle sø
- Næringsrig sø
- Brunvandet sø
- Våd hede
- Tør hede
- Enekrat
- Tør overdrev på kalkholdigt
- Kalkoverdrev
- Surt overdrev
- Tidvis våd eng
- Højmose
- Nedbrudt højmose
- Hængesæk
- Tørvelavning
- Avneknippemose
- Kildevæld
- Riggær
- Indlandsklippe
- Bøg på mor
- Bøg på mor med kristtorn
- Bøg på muld
- Bøg på kalk
- Ege-blandskov
- Vinteregeskov
- Stilleke-krat
- Skovbevokset tørvemose
- Elle- og askeskov

 Søbjergvej 69

Bilag 1: Oversigt over lovgivning refereret til i nærværende afgørelse

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (med senere ændringer) (*husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11. oktober 2024 af lov om miljøbeskyttelse (*miljøbeskyttelsesloven*).

^v Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 af lov om naturbeskyttelse (*naturbeskyttelsesloven*).

^{vi} Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer) (EF-habitatdirektivet).

^{vii} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: <https://affald.ikast-brande.dk/media/25rdaodi/jan-23-regulativ-for-erhvervsaffald-jan-2023.pdf>

^{viii} Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (*olietankbekendtgørelsen*).